

Súd: Okresný súd Ružomberok
Spisová značka: 2P/14/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5921201027
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Petra Lacková
ECLI: ECLI:SK:OSRK:2023:5921201027.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Ružomberok sudkyňou JUDr. Petrou Lackovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: P. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom ako matka, t.č. v Centre pre deti a rodiny, Dom Charita Sv. Kláry, so sídlom Borbisova 385/5, Liptovský Mikuláš, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok, dieťa rodičov, matky: Z. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V. XXXX/XX, G., t.č. ubytovňa P. XXX/XXX, okr. G. a otca: Y. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XXXX/X, G., t.č. na neznámom mieste, za účasti Okresnej prokuratúry Ružomberok, v konaní o nariadení neodkladného opatrenia a o nariadení ústavnej starostlivosti nad mal. dieťaťom, takto

rozhodol:

Súd nariaďuje ústavnú starostlivosť nad mal. P. L. a umiestňuje ju do zariadenia Centrum pre deti a rodiny, Dom Charita Sv. Kláry, Borbisova 385/5, Liptovský Mikuláš.

Matka je povinná prispievať na výživu mal. P. výživným vo výške 50,- eur mesačne vždy do každého 15.dňa v mesiaci vopred na účet Centra pre deti a rodiny, Dom Charita Sv. Kláry, počnúc právoplatnosťou výroku tohto rozsudku.

Otec je povinný prispievať na výživu mal. P. výživným vo výške 50,- eur mesačne vždy do každého 15.dňa v mesiaci vopred na účet Centra pre deti a rodiny, Dom Charita Sv. Kláry, počnúc právoplatnosťou výroku tohto rozsudku.

Obmedzuje matku a otca mal. P. vo výkone rodičovských práv, a to práva výkonu osobnej starostlivosti, zastupovania a spravovania majetku maloletej po dobu trvania ústavnej starostlivosti.

Súd ustanovuje mal. P. opatrovníka Centrum pre deti a rodiny, Dom Charita Sv.Kláry, so sídlom Borbisova 385/5, Liptovský Mikuláš v rozsahu obmedzenia výkonu rodičovských práv a povinností k mal. P., a to na čas obmedzenia výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 09.06.2022 bol Okresnému súdu Ružomberok v rámci správy o výkone a priebehu výchovného opatrenia doručený podnet Úradu práce, soc. vecí a rodiny Ružomberok (ďalej len „ÚPSVaR“), odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ďalej len „SPODaSK“) na začatie konania o nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým bude mal. P. L., nar. XX.XX.XXXX odovzdaná do starostlivosti Centra pre deti a rodiny sv. Kláry, so sídlom Borbisova 385/5, Liptovský Mikuláš a o nariadení ústavnej starostlivosti na mal. dieťaťom. Podnet ÚPSVaR, odôvodnil tým, že mal. P. je umiestnená v zariadení Centre pre deti a rodiny sv. Kláry, Borbisova 385/5, Liptovský Mikuláš (ďalej len „CDR“). Pracovníci oddelenia SPODaSK maloletú navštívili v zariadení dňa 13.01.2022,

09.03.2022 a 09.05.2022. Aj pri poslednej návšteve zariadenia sa sociálna pracovníčka vyjadrila, že P. pravidlá zariadenia rešpektuje, nie sú s ňou žiadne problémy ani škola nesignalizovala žiadne problémy týkajúce sa plnenia školských povinností a dochádzky. Mal. P. sa vyjadrila, že v zariadení si už zvykla. Vybavila si brigádu v reštaurácii. S mamou nie je často v kontakte. Boli počas veľkonočných sviatkov u starkej, kde chodievala na víkendové pobyty. Stará mama býva v Liptovskom Mikuláši. Mal. P. sa vyjadrila, že mama jej už nič nesľubuje, čo sa týka zabezpečenia spoločného bývania. Matka mal. p. Z. K. od 15.05.2022 býva na ubytovni v P., čo bolo zistené dňa 09.06.2022 na Mestskom úrade. Matka oddelenie SPODaSK o tejto skutočnosti neinformovala. Jej telefón bol v dňoch 07.06.2022 a 09.06.2022 nedostupný. Na základe zisteného, oddelenie SPODaSK telefonicky kontaktovalo sociálnu pracovníčku zariadenia za účelom zistenia, či matka prejavila záujem o P.su a táto nebola uvoľnená na pobyt k mame. Soc. pracovníčka uviedla, že za P. už skoro 2 mesiace nechodí ani mama, ani stará mama. Tiež sa vyjadrila, že najlepším riešením pre mal. P.su by bolo nariadenie ústavnej starostlivosti aj preto, že P. by po dovŕšení plnoletosti mohla ostať v zariadení. Lustráciou v sociálnej poisťovni bolo zistené, že p. K. naposledy pracovala v spoločnosti Minhtrang, s.r.o. od 25.03.2022 do 29.04.2022 na dohodu o pracovnej činnosti. Od 21.03.2022 je v evidencii nezamestnaných.

2. Okresný súd Ružomberok uznesením č.k. 2P/14/2022-16 zo dňa 14.06.2022 začal konanie o nariadenie neodkladného opatrenia a o nariadenie ústavnej starostlivosti nad mal. P. L., nar. XX.XX.XXXX, pričom uznesením č.k. 2P/14/2022-18 zo dňa 14.06.2022 mal. P. dočasne zveril do starostlivosti CDR, a to až do právoplatného rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti v konaní vedenom po sp.zn. 2P/14/2022. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 13.09.2022.

3. Matka sa k návrhu vyjadrila podaním doručeným súdu dňa 20.09.2022 tak, že rada by si zobrala mal. späť domov. Býva na ubytovni v P. XXX/XXX, Q. - G.. S mal. sa rozprávala a naposledy jej povedala, že by chcela už ísť konečne domov. Schudla 7 kíľ, keď bývala s ňou, nikdy tak neschudla. Na ubytovni nie sú vhodné podmienky, nie je tam žiadne súkromie. Dcéra mala vždy čo jesť, mala ožehnené a všetko čo potrebovala. Vždy chodila do solídnej práce, nie je alkoholička, feťáčka, drogistka, nezháňa chlapov, pracovala ako predavačka, aj na Celprojekte. Mal. P. je malé decko, ktoré potrebuje starostlivosť, pričom si myslí, že pri R. sa nebude mať dobre, pretože ona aj ju aj jej syna vyhodila, nevláda dobre na človeka ani na P. P. potrebuje zázemie, domov, pohodu, žiadne stresy, hlad a hlavne súkromie. Je potrebné sa s ňou porozprávať, ona sa tam nemá dobre, raz utiekla, párkrát aj s kamarátkami. Zdôraznila, že ubytovňa Evronova, nie je vhodné bývanie pre ňu a pre jej dcéru, nie je tam súkromie a ani bezpečne. Toto nie je normálny život pre ňu a jej deti, vždy normálne a slušne žili a zaslúžia si normálny, pokojný, bezpečný a súkromný život. So správcom ubytovne nevychádza dobre, stále na ňu a jej deti útočil, ukazoval, že jej šibe, arogantný a neochotný ani dvere vymeniť. Nikdy by tam pokoj, bezpečie a súkromie nemala a ani jej deti. Myslí si, že P. je pod veľkým nátlakom a to nie je dobre.

4. Zo správy SPODaSK zo dňa 11.01.2023 vyplynulo, že na základe ich žiadosti CDR podalo dňa 05.01.2023 správu o pobyte mal. v ich zariadení. Dňa 10.01.2023 kolízny opatrovník kontaktoval rodičov mal. P., ktorým zvonili telefóny, avšak ku kontaktu nedošlo, nedvihali. Pracovníčka MsÚ Ružomberok v telefonickom rozhovore uviedla, že matka mal. býva stále na ubytovni v P., kde dlhuje na nájomnom 660 eur. Mesto matke pomohlo pri vybavovaní príspevku na bývanie. Ďalej uviedli, že im nie je známe, kde býva p. L.. Dňa 11.01.2023 v rámci telefonického rozhovoru mal. P. uviedla, že v zariadení je všetko „v pohode“, že by tam rada ostala aj po dovŕšení plnoletosti, nakoľko aj tak nebude mať prostriedky na osamostatnenie. Uviedla, že v škole sa jej darí, i keď ju to stále vôbec nebaví. S rodičmi je v zriedkavom kontakte, viac v telefonickom ako osobnom, pričom nevedela uviesť, na akej adrese býva jej otec.

5. Zo správy CDR zo dňa 05.01.2023 v oblasti spolupráce s rodinou a osobami blízkymi vyplynulo, že matka nereaguje na potreby dieťaťa dostatočne, či už v rámci naplnenia potrieb, neskorej reakcie na ne alebo nedostatočného záujmu o maloletú. Počas zimných prázdnin 2022 P. navštívila matku v P. na ubytovni, o stretnutí s matkou nechcela rozprávať. Matka si voči svojej dcére neplní vyživovaciu povinnosť ani nekontaktuje zamestnancov CDR, nejaví záujem. P. telefonuje matke a zaujíma sa o ňu. V lete 2022 otec p. L. napísal list P., v ktorom ju požiadal o kontakt a osobné stretnutie. P. súhlasila a stretla sa s otcom. Odvtedy sú v pravidelnom telefonickom aj osobnom kontakte. Pri prvej návšteve P. pozval do reštaurácie a dal jej 50 eur, aby si niečo kúpila. Otec si voči dcére plní vyživovaciu povinnosť. Otec ju podporuje v štúdiu a povzbudzuje ju, aby ako mladá dospelá zostala v CDR Liptovský Mikuláš aj po dovŕšení 18. roku veku a mohla si tak dokončiť školu. Napriek už zmienenej nedostatočnej citovej väzbe je P. iniciátorkou stretnutí so svojimi rodičmi. Došlo u nej k uvedomeniu si, že v budúcnosti sa pravdepodobne bude musieť spoliehať v prvom rade na svoje schopnosti. Zároveň sa s tým do určitej

miery aj vnútorne stotožnila a prijala to. Zimné prázdniny od 22.12. do 7.01.2022 strávila P. v domácom prostredí u brata Y. K. s rodinou, s ktorým udržiava pravidelný telefonický aj osobný kontakt. Stará mama p. R. zo začiatku kontaktovala svoju vnučku častejšie, aj si ju brávala počas víkendov k sebe domov, ale jej zdravotný stav sa zhoršil a o P. sa tak zaujíma iba zriedka. V decembri 2022 P. kontaktovala, aj osobne navštívila svoju sestru G. K., ktorá je umiestnená v domove sociálnych služieb v Žiline. P. navštevuje od 02.09.2021 Hotelovú akadémiu v Liptovskom Mikuláši, odbor čašníka, je v 2.ročníku. Nemajú avizované žiadne ťažkosti v rámci jej správania voči učiteľom ani voči spolužiakom. Jej dochádzka je pravidelná, v aktuálnom školskom roku nemá vynechané žiadne vyučovacie hodiny, jej vyučovacie výsledky sú zatiaľ priemerné. Absolvovala baristický a someliérsky kurz. V mesiaci december absolvovala odborné stomatologické ošetrenie u zubného lekára. V marci 2023 je objednaná na dentálnu hygienu. Zdravotný stav P. nevyžaduje inú lekársku starostlivosť. Má zabezpečený pravidelný prísun vitamínov, pravidelné meranie telesnej teploty. Záverom uviedli, že prioritou zostáva naďalej zabezpečiť mladistvej bezpečné prostredie, v ktorom je prijímaná a posilňovanie správneho emocionálneho, kognitívneho a morálneho vývinu mladistvej. V rámci centra fungovanie mladistvej hodnotili ako primerané, pričom prejavila záujem ostať v ich zariadení až do ukončenia strednej školy. Od mesiaca apríl 2023, keď dovŕši 18 rokov, bude v CDR ako mladá dospelá.

6. Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 12.01.2023. Pojednávanie sa nezúčastnili rodičia maloletej, ktorým bolo predvolanie na pojednávanie doručené postupom podľa § 116 Civilného sporového poriadku. Súd pojednával v neprítomnosti rodičov maloletej.

7. Kolízny opatrovník na pojednávaní doplnil, že vzhľadom na správu z prešetrenia pomerov ako aj po oboznámení so správou od CDR, majú za to, že nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletou je v jej záujme. Matka a ani otec nejavia o mal. takmer žiadny záujem. S matkou si občas volá, ale v podstate je to viac-menej z iniciatívy maloletej. Matka nedvíha telefón, pričom je ubytovaná na ubytovni, kde má nedoplatok okolo 600 eur. Vzhľadom na to, že však ani po psychickej stránke nie je v poriadku a jej zdravotný stav po psychickej stránke nie je dobrý, pričom nie je predpoklad, že by v blízkej dobe došlo k jej liečeniu alebo k zamestnaniu, ani k tomu, že by si vytvorila podmienky, aby mohla zabezpečovať starostlivosť o mal. V prípade nariadenia ústavnej starostlivosti navrhli uložiť matke výživné vo výške 50 eur, nakoľko do budúcnosti si bude môcť uplatniť náhradné výživné. Pokiaľ ide o otca, o tom nemajú vedomosť, avšak v CDR majú evidované od otca nejaké úhrady na výživnom, od matky žiadne nemajú. Taktiež zo strany mesta majú vedomosť, že matke bola poskytnutá pomoc, resp. chceli jej pomôcť vo forme odporúčania, resp. poradenstva, pomoci, či už lekárskej, odbornej alebo inej, čo matka odmietla. Navrhli, aby bola uložená výživovacia povinnosť obom rodičom v sume 50 eur mesačne na účet zariadenia a zároveň v časti, v ktorej budú obmedzené rodičovské práva a povinnosti vo vzťahu k osobnej starostlivosti mal., navrhli ustanoviť za opatrovníka maloletej CDR.

8. Okresná prokurátorka na pojednávaní uviedla, že sa stotožňuje s podaným návrhom, ako aj s vyjadrením kolízneho opatrovníka, pričom mali za to, že nariadenie ústavnej starostlivosti nad mal. je v jej záujme.

9. Zo svedeckej výpovede zamestnankyne CDR vyplynulo, že mal. P. je v ich zariadení od 23.06.2021. Primerane si plní svoje povinnosti. Jej adaptácia bola trošku zložitejšia, nebola so situáciou stotožnená, keď k ním prišla, raz sa pokúsila ujsť, aj im ušla, avšak postupne pochopila, že rodičia nejavia naozajstný záujem o ňu a v podstate sa nemá, kde vrátiť, resp. nemá vytvorené také rodinné prostredie, v ktorom by bola podporovaná a mohla sa ďalej vyvíjať. S rodičmi je v podstate v kontakte, mama však sama nevyvíja nejaké úsilie kontaktovať sa so svojou dcérou, práve naopak je to vždy dcéra, ktorá kontaktuje svoju matku. Taktiež matka dcéru ako jedinej z rodiny dala svoje telefónne číslo a umožňuje jej, aby ju kontaktovala, pričom nepraje si, aby širšia rodina a ďalšia rodina jej telefónne číslo mali. Mal. P. aj so svojim bratom boli cez Vianočné sviatky u mami na návšteve, nešlo o prespatie, išlo o jednoduchú krátku návštevu. Takisto otec kontaktoval ich zariadenie, aj P., od leta ju bol aj asi 2x navštíviť. Otec by mal žiť u strýka v Rybárpoli, nepracuje a nič nevlastní, zaujíma sa údajne o prácu na pile, ale zatiaľ žiadne zamestnanie nemá. Matka neplatí výživné na mal., otec platí výživné v minimálnej miere tak, ako mu bolo naposledy stanovené s tým, že otec sám podporuje dcéru, aby ostala v ich zariadení, aby si dokončila školu a aby mala možnosť lepšej budúcnosti. Rozprávali sa taktiež s mal. P., nakoľko ide mať tento rok v apríli 18 rokov, nechali jej aj čas na rozmyslenie, aby si premyslela, či chce zostať v ich zariadení, kým si nedokončí školu aj po dosiahnutí plnoletosti, alebo či jej budú hľadať nejaký podnámom, bývanie, prípadne prácu s tým, že ona sama sa vyjadrila, že chce zostať a chce si dokončiť aj školu.

10. Súd ďalej vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi založenými v súdnom spise a to najmä so správou o výkone priebehu výchovného opatrenia, s lustráciami v registri obyvateľov a v sociálnej poisťovni, lustráciou v ZVJS ohľadom otca mal., s vyjadrením matky, so správou z CDR, ako aj s podstatným obsahom pripojených spisov OS Ružomberok.

11. Mal. P. pochádza z nemanželského vzťahu matky Z. K. a otca Y. L.a. Rozsudkom Okresného súdu Ružomberok č.k. 4P/205/2006-18 zo dňa 31.08.2006 bola mal. P. zverená do osobnej starostlivosti matky Z. K., nar. XX.XX.XXXX a otec bol zaviazaný na platenie výživného na maloletú P. od 1.9.2005 do 30.06.2006 vo výške 645 Sk mesačne a od 01.07.2006 po 681 Sk mesačne, vždy do každého 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletého dieťaťa. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 04.10.2006. Okresný súd Ružomberok neodkladným opatrením č.k. 11P/72/2021-13 zo dňa 15.06.2021, nariadil matke, aby maloletú P. odovzdala do starostlivosti CDR sv. Kláry a obidvoch rodičov zaviazal na platenie výživného vo výške 30 % životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo nezaopatrené dieťa. Uznesenie nadobudlo vykonateľnosť dňa 15.06.2021 a právoplatnosť dňa 23.10.2021. Uznesením Okresného súdu Ružomberok č.k. 11P/72/2021-73 zo dňa 14.12.2021, ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 18.01.2022, súd uložil maloletej P. výchovné opatrenie formou pobytu mal. v zariadení CDR sv. Kláry, za účelom zabezpečenia odbornej pomoci dieťaťu a zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov u mal. dieťaťa od 14.12.2021 najdlhšie na dobu 6 mesiacov. O výchovnom opatrení rozhodol z dôvodu pretrvávajúcich výchovných problémov s mal., ktorá nerešpektovala authority, zanedbávala školskú dochádzku a v neposlednom rade z dôvodu, že zo strany rodičov nemala zabezpečené vhodné výchovné prostredie, ktoré by na ňu pozitívne vplývalo a v ktorom by mala nastavené jasné pravidlá. Dôvodom uloženia výchovného opatrenia boli aj nevyhovujúce bytové podmienky oboch rodičov.

12. Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu, b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka, c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/36/20230101>> nevedlo k náprave alebo d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

Podľa § 62 ods. 1 až 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

13. Súd v konaní skúmal, či sú splnené podmienky pre nariadenie ústavnej starostlivosti. V zmysle zákona náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Súdu sa však nepodarilo zistiť žiadnu vhodnú osobu, ktorej by bolo možné zveriť maloletú do náhradnej osobnej starostlivosti, resp. do pestúnskej starostlivosti. Širšia rodina maloletej

(brat, stará matka, strýko) je síce s maloletou v občasnom kontakte, avšak zabezpečovať výkon starostlivosti o maloletú nie sú ochotní alebo schopní. Pri rozhodnutí o nariadení ústavnej starostlivosti súd vychádzal aj z tej skutočnosti, že maloletá je od 23.06.2021 na základe uznesenia Okresného súdu Ružomberok č.k. 11P/72/2021-13 zo dňa 15.06.2021 umiestnená v CDR sv. Kláry až doteraz, ktorý pobyt jej bol predĺžený uznesením č.k. 11P/72/2021-73 zo dňa 14.12.2021, ktorým bolo mal. P. uložené výchovné opatrenie najdlhšia na 6 mesiacov (t.j. do 13.06.2022) a následne neodkladným opatrením č.k. 2P/14/2022-18 zo dňa 14.06.2022 súd mal. P. opätovne dočasne zveril do starostlivosti CDR, nakoľko by sa mal. P. ocitla bez akejkoľvek starostlivosti. Matka a otec mal. P. nemajú reálne možnosti a predpoklady zabezpečovať nepretržite osobnú starostlivosť o ňu, keď neprejavujú naozajstný záujem o maloletú, pričom ani jeden z nich nemá vytvorené vhodné rodinné prostredie, v ktorom by bola maloletá podporovaná. Otec ostal v konaní nečinný, jeho pomery nie sú súdu známe, avšak otec začal prejavovať občasný záujem o dcéru (telefonuje jej, od leta sa stretol s ňou cca 2x), plní si súdom určenú výživovacia povinnosť, pričom sám dcéru nabáda, aby ostala v zariadení ako mladá dospelá (po dovŕšení 18.rokov) a dokončila si školu, avšak nie je schopný sa o mal. postarať. Osobné pomery matky oproti stavu, z ktorého súd vychádzal v rozhodnutí o určení výchovného opatrenia spočívajúceho v odňatí mal. P. zo starostlivosti matky a jej dočasnom umiestnení v CDR, ostali nezmenené. Matka aktuálne opätovne býva na ubytovni v Štiavničke, kde dlhuje na nájomnom 660 eur, pričom aj sama vo vyjadrení uvádza, že ide o nevhodné bývanie pre mal. P., pričom má súd pochybnosti aj ohľadom jej psychického zdravotného stavu, avšak ponúknutú lekársku, odbornú, či inú pomoc opätovne odmieta. Neplatí na maloletú súdom určené výživné a nevyvíja ani so svojej iniciatívy žiadne úsilie o kontakt s dcérou, práve naopak túto iniciatívu vyvíja práve maloletá, ktorá ju telefonicky kontaktuje. Maloletá P. sa postupne adaptovala v CDR, pričom sama prejavila záujem v ňom ostať aj po dosiahnutí plnoletosti za účelom dokončenia si školy. Súd má za to, že je splnená podmienka pre nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletou v zmysle § 54 ods.2 písm. c) Zákona o rodine, nakoľko rodičia maloletej neprejavujú naozajstný záujem o výkon starostlivosti o maloletú a ani nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti. Preto súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku, a maloletú zveril do ústavnej starostlivosti, ktorá bude vykonávaná v zariadení Centrum pre deti a rodiny, Dom Charita Sv. Kláry, Borbisova 385/5, Liptovský Mikuláš.

14. prítomnosť maloletej na pojednávaní bola zabezpečená a bol zisťovaný aj jej názor, s prihliadnutím na vek maloletej, kedy v apríli 2023 dovŕši plnoletosť, kde sama mal. uviedla, že v zariadení, v ktorom sa nachádza, už dlhšiu dobu (od júna 2021) je spokojná, chce tam ostať aj po dosiahnutí plnoletosti, kým si nedokončí školu, pretože by aj tak nemala kde ísť a nemal by jej kto riadne a reálne pomôcť.

15. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým dieťa nie je schopné sa samo živiť. Kedy nastane tento stav, závisí od okolností konkrétneho prípadu, pričom medzi rozhodujúce faktory na strane dieťaťa patrí jeho vek, zdravotný stav, štúdium, schopnosť zamestnať sa, schopnosť vykonávať prácu, odôvodnené záujmy a potreby, majetkové pomery a pod., t.z., že táto povinnosť rodičov nie je viazaná na dosiahnutie plnoletosti dieťaťa a má niekoľko foriem. Môže byť plnená osobnou starostlivosťou alebo tiež čiastočne starostlivosťou o domácnosť. Druhou formou je poskytovanie vecných plnení, napríklad bývania alebo stravovania. Treťou formou plnenia vyživovacej povinnosti je platenie výživného ako peňažného príspevku na uhrádzanie potrieb dieťaťa. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará, plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení a osobnou starostlivosťou. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará, prispieva na jeho výživu výživným, ktoré určil súd buď autoritatívnym rozhodnutím alebo schválením rodičovskej dohody. Toto rozhodnutie môže súd zmeniť alebo zrušiť, ak sa zmenia pomery, pričom by malo ísť o podstatnú zmenu pomerov, ktorá môže byť odôvodnená buď subjektívne- okolnosťami na strane povinného, resp. oprávneného, alebo objektívne- vývojom životných nákladov. Nakoľko vyživovacia povinnosť rodičov týmto rozhodnutím voči maloletej nezaniká, uložil obom rodičom povinnosť platiť na výživu maloletej sumou 50 eur mesačne na účet CDR. Z dôvodu, že neboli dostatočne preukázané majetkové pomery rodičov, súd im nemohol uložiť povinnosť prispievať na výživu maloletej vyšším výživným, avšak mal za to, že je v schopnostiach a možnostiach oboch rodičov zamestnať sa a dosahovať dostatočný príjem, ktorý by pokryl ich nevyhnutné náklady, ako aj náklady mal. dieťaťa, a to aj s prihliadnutím na skutočnosť, že ďalšiu vyživovaciu povinnosť k iným mal. deťom nemajú. Zároveň súd pri určení výživného prihliadol na skutočnosť, že ide o výživné pre ich maloleté dieťa, ktoré je odkladané na osobitný účet mal. v zariadení, kde sa nachádza mala slúžiť, resp. bude slúžiť výlučne pre potreby maloletej.

16. Súd zároveň obmedzil obom rodičom výkon rodičovských práv a povinností k maloletej po dobu trvania ústavnej starostlivosti (t.j. do dosiahnutia jej plnoletosti), a to čo do osobnej starostlivosti o mal., jej zastupovania a správy majetku mal. dieťaťa, nakoľko zistil, že rodičia (otec okrem plnenia vyživovacej povinnosti) si vôbec neplnia povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností, najmä nezabezpečujú vôbec výchovu maloletej, maloletú nezastupujú, ani nespravujú jej majetok, a matka ani žiadnym spôsobom neprispieva na jej výživu. V nadväznosti na to, súd ustanovil maloletej opatrovníka, a to CDR, ktorému vymedzil vo výroku rozsudku rozsah jeho práv a povinností tak, že tento opatrovník je oprávnený zastupovať maloletú v rozsahu obmedzenia výkonu rodičovských práv a povinností k mal. P., a to po dobu obmedzenia výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej.

17. Pokiaľ ide o trovy konania, súd v zmysle § 52 Civilného sporového poriadku nepriznal žiadnemu z účastníkov konania náhradu trov konania, nakoľko nezistil osobitné dôvody, ktoré by mali za následok iné rozhodnutie ohľadne trov konania.

Poučenie:

Proti rozsudku súdu prvej inštancie možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Ružomberok písomne v 3 vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods.1,2 CSP) - a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje, e) podpis, a ak ide o podanie urobené v prebiehajúcim konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania - uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods.1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods.1,2 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na uskutočnenie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov; ak ide o rozhodnutie vo veciach maloletých detí - rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, návrh na súdny výkon rozhodnutia.